

Ajankohtaista selkokirjallisuudessa

Pohjois-Suomen kirjastoautopäivä 14.6.2019

Kirjallisuus kuuluu kaikille

- Selkokirjallisuus tukee niiden ihmisten kulttuurioikeuksia, joilla on kielellisiä vaikeuksia.
- Kirjallisuuden ja tekstien **saavutettavuus**
- Keskeisimmät kohderyhmät:
 1. Synnynnäiset neurobiologiset syyt (esim. kehitysvamma, dysfasia, lukivaikeus, ADHD...)
 2. Elinaikana tapahtuva kielitaidon heikentyminen (esim. muistisairaus, afasia eli aivovaurion aiheuttama kielellinen häiriö)
 3. suomi tai ruotsi ei ole äidinkieli.

Arviolta 11-14 % väestöstä hyöttyy selkokielestä

- Syitä selkokielen tarpeen kasvulle:
 - Maahanmuuton kasvu
 - Väestön ikääntyminen (mm. muistisairaudet)
 - Nuorten lukutaidon heikkeneminen (Pisa-tulosten lasku)
 - oppimisen ja ymmärtämisen ongelmien määrä kasvussa
- Työikäisistä 11 %:lla on heikko lukutaito

Saavutettava kieli ehkäisee syrjäytymistä

- Kielelliset vaikeudet yksi syrjäytymisen taustatekijä.
 - Viranomaisviestintä, opinnot, työelämä, arjessa pärjääminen
- Lukemisen hyödyistä:
 - lisää empatiataitoja
 - karkottaa masentuneisuutta
 - vähentää stressiä
 - vähentää muistisairauksien riskiä

Mitä selkokieli on?

- Supistettu suomen kielen muoto
- Tekstin luettavuus:
 - Sanastollinen suppeus
 - Yksinkertainen lauserakenne
 - Lyhyet kappaleet ja lauseet
 - Visuaalinen muotoilu tukee hahmottamista
 - Sidosteisuus
- Mahdollisimman konkreettista kieltä
- Myös selkokielessä eri tasoja
 - Haasteena löytää oikea

Lapsille ja nuorille

Lapsille:

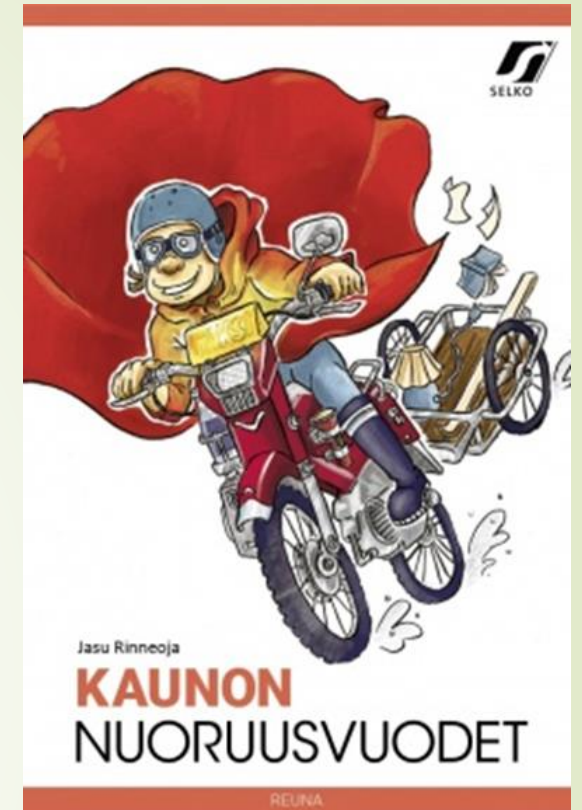
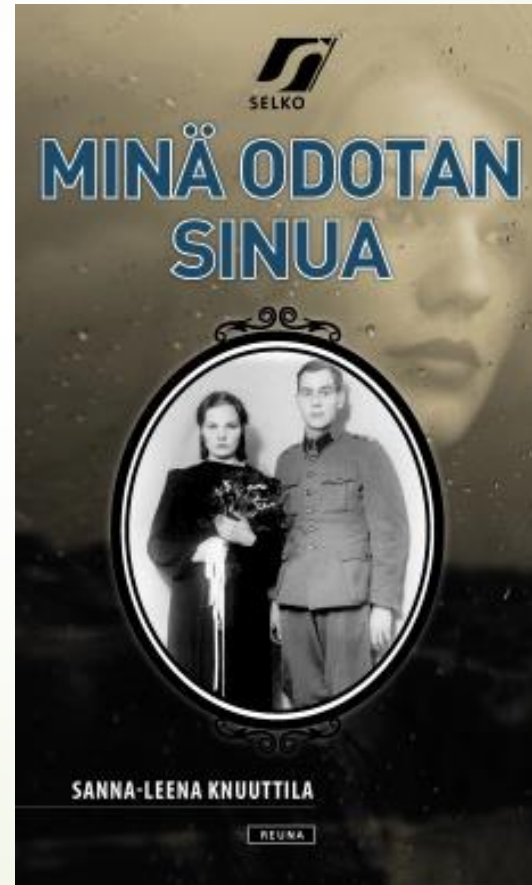
- ▶ Hauhia, Marita: Emman ja Eetun metsäseikkailu (2018)
- ▶ Lehtinen, Nora: Aino, Matias ja hauskat lomapäivät (2018)
- ▶ Parvela, Timo: Maukka ja Väykkä. Selkomukautus Riikka Tuohimetsä (2018)

Nuorille:

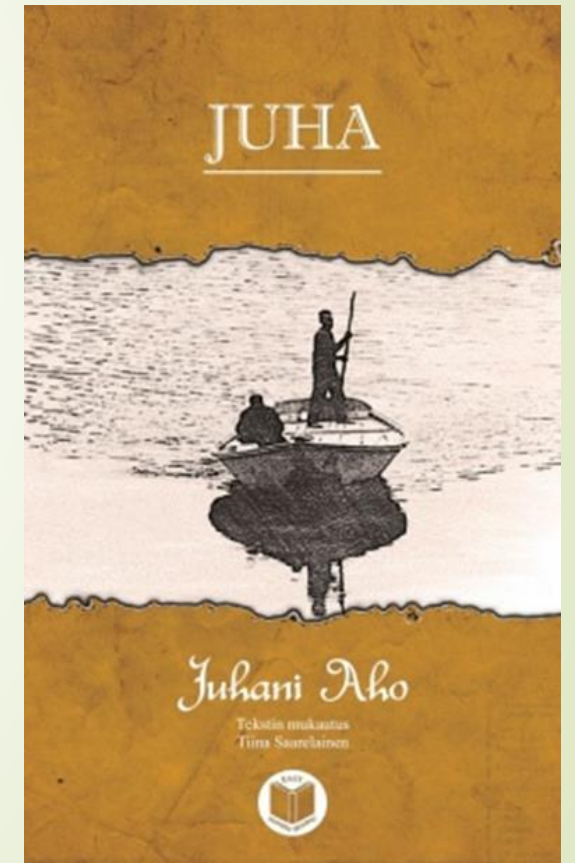
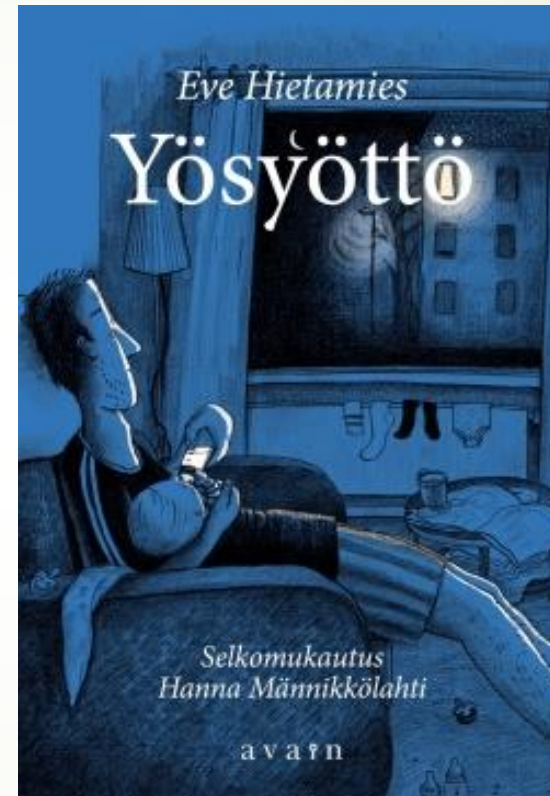
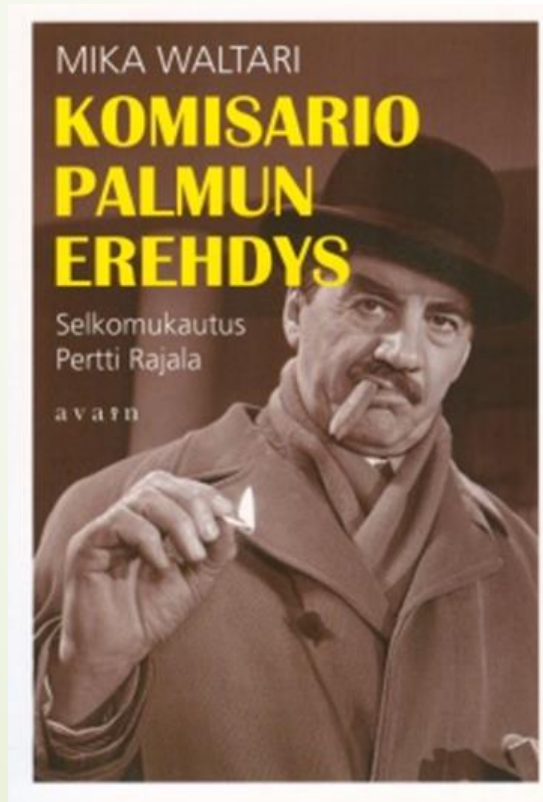
- ▶ Bagge, Tapani: Polttava rakkaus (2018)
- ▶ Tiainen, Marja-Leena: Hiekalle jätetyt muistot (2018)

Aikuisille

- ▶ Takala, Tuija: Hyvä päivä. Lyhyitä novelleja (2018)
- ▶ Takala, Tuija: Lauralle oikea (2018)
- ▶ Takala, Tuija: Onnen asioita. Selkorunoja (2017)

Selkomukautuksia

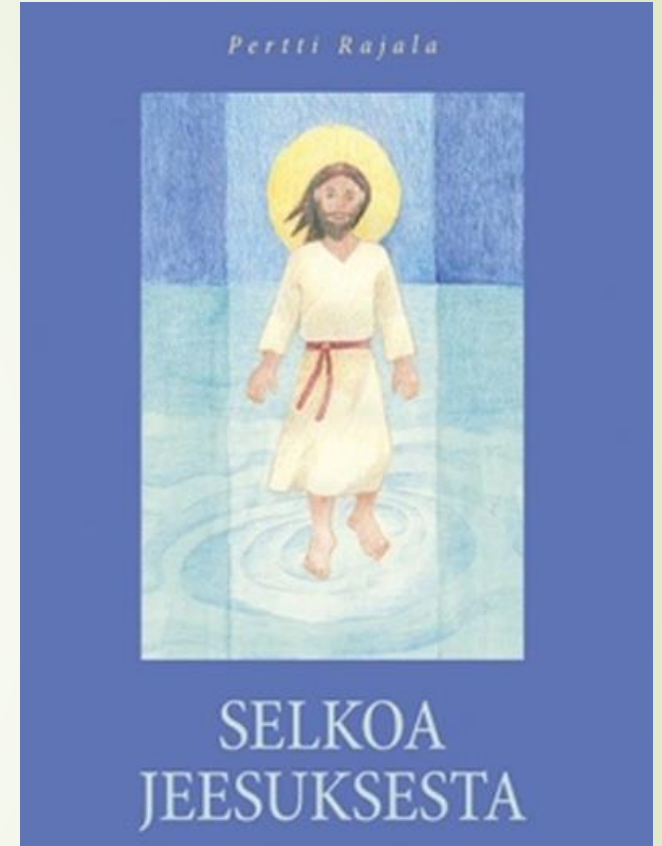
Tietokirjoja

Tuula Vuolle-Selki

Vammaisena Suomessa

Historiaa ja elämäkertoja

Maahanmuuttajille

Leisko, Satu: Tulin Suomeen. Maahanmuuttajien tarinoita uudesta kodista. (2018)

Lisätietoa:

- ▶ Leskelä, Leela Laura: Selkokieli. Saavutettavan kielen opas (2019)
 - ▶ Selkokeskus: <https://selkokeskus.fi/>
-